

ДЕВИЗНО ТРЖИШТЕ

Девизама називамо сва потраживања изражена у страни валути (депозити, менице, чекови и сл.) и ефективни страни новац (новчанице и ковани новац), осим златника и сребрњака.

Под девизним тржиштем се подразумева свако сусретање понуде и тражње девиза. На девизном тржишту се обавља купопродаја домаћег новца за девизе и купопродаја једне врсте девиза за другу. Купопродаја девиза се може обављати на одређеном месту, у одређено време и по утврђеним правилима, и у том случају је реч о организованом девизном тржишту или о девизној берзи. Међутим, бројне трансакције куповине и продаје девиза одвијају се ван организованог девизног тржишта, у непосредним контактима између предузећа, банака и појединаца, домаћих и страних резидената. И такозвано "црно тржиште" ("црна берза") девиза представља сегмент девизног тржишта.

Иако могу постојати значајне разлике у условима и начину купопродаје девиза и висини девизних курсева на појединим сегментима девизног тржишта, између њих постоји значајна међузависност. По правилу, када се девизни курс на једном сегменту тржишта помера у једном смеру постојаће тенденција да се у истом смеру крећу девизни курсеви и на другим сегментима девизног тржишта. Уколико постоји конвертибилност валута и велика

слобода у међународним финансијским трансакцијама, не може б значајнијих разлика у висини девизних курсева на поједи сегментима девизног тржишта - нити у националним, нити међународним оквирима. У земљама у којима постоји снажниј девизна контрола могуће су знатне разлике у висини девизних курсева на појединим деловима девизног тржишта, па чак и крета курсева у супротним смеровима.

Девизно тржиште је по много чему специфично тржиште. Н њему се тргује девизом, том посебном робом која је на сво националном подручју законско средство плаћања. Обим понуде тражње девиза на тржишту у великој мери зависи од монетарне спољнотрговинске и девизне политике националне економске власти. Повећањем царина, завођењем робних контингената и девизних квота, забраном увоза појединих артикала и сличним мерама снажно се утиче на смањење тражње, а давањем извозних премија, царинским и пореским рефакцијама при извозу утиче се на повећање понуде девиза.

Девизно тржиште веома брзо реагује и на све политичке промене у земљи и свету, па чак и на помен о могућности политичких промена.

Девизно тржиште је далеко од тога да буде перфектно, чак и у случајевима када нема деловања неекономских фактора.

Девизне берзе представљају најзначајнији сегмент девизног тржишта у земљама које имају конвертибилну валуту. То је, у ствари, вид организованог промета девиза на одређеном месту, у одређено време и по утврђеним правилима.

Савремене девизне берзе настају у периоду после другог светског рата, у време афирмације конвертибилности валута развијених земаља. Промет девиза на берзама обавља се углавном посредством банака, али не свих. Изузетно важно место припада централној банци која надгледа функционисање девизног тржишта и предузима неопходне мере ради заштите националне валуте. Када затреба, централна банка се појављује и у улози непосредног купца и продавца девиза у циљу стабилизације девизних курсева. По Статуту IMF, централна банка је била обавезна да интервенцијама одржава курс у границама од 1% на горе и на доле од девизног паритета. Од 1971. године ово одступање од паритета је проширено на 2,25%.

Прави значај девизне берзе добијају тек од 1973. године, односно од тренутка када долази до напуштања фиксних девизних курсева.

У условима флукутирајућих девизних курсева шири се простор за деловање понуде и тражње на висину девизног курса, али потпуно глободног формирања девизних курсева под утицајем само тржишних снага данас, заправо, нема. Централне банке својим инструментима и разним видовима интервенције настоје да спрече, или бар ограниче, нежељена кретања на девизном тржишту.

Девизно тржиште доприноси оптималној алокацији девиза. Наиме, до девиза најлакше долазе они актери који могу понудити највишу цену за страна средства плаћања - што значи они који су кадри да их најефикасније користе.

Посредством девизног тржишта успоставља се веза између појединих националних финансијских тржишта. Да би се средства са једног финансијског тржишта могла појавити на неком другом тржишту потребно је, у принципу, да се претходно та средства трансформишу у другу валуту, што се чини на девизном тржишту. Кажемо - у принципу, јер је у неким случајевима могућ пласман на лутром финансијском тржишту без претходне замене за другу валуту, као што је случај на евротржишту.

Поред тога што зависи од привредне ситуације и економске политике у датој земљи, девизно тржиште је, такође, под утицајем кретања на другим финансијским тржиштима. Стабилност на финансијским тржиштима ствара услове за стабилност и на девизним тржиштима.

Највећи промет на девизним тржиштима обављају пословне Занке. Банка одлучује да купи одређену валуту због тога што треба да изврши нека плаћања или због тога што процењује да ће курс те валуте расти; продаје ону валуту која јој није потребна или мисли да ће курс те валуте падати. Узима се у обзир и могућност пласмана фондова деноминираних у појединим валутама. Куповаће се оне валуте чијим се пласманом може остварити виша каматна стопа и обезбедити већа сигурност.

Када банка одлучи да купи одређену валуту, она се обраћа другим банкама и интересује се за куповне и продајне курсеве дате валуте (или више валута).

Банка од које су тражени курсеве даје *котације*, што значи *куповне и продајне* курсеве за дату валуту и тиме се обавезује да по тим курсевима обави трансакције. Банка која је тражила котације треба да у кратком времену од око једног минута одлучи да ли ће неку валуту купити или продати и у ком износу. По истеку тог времена котације могу бити промењене. У савременим условима се трансакције обављају преко *SWIFT*-а.

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU

WWW.MATURSKI.NET -----

[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](#)

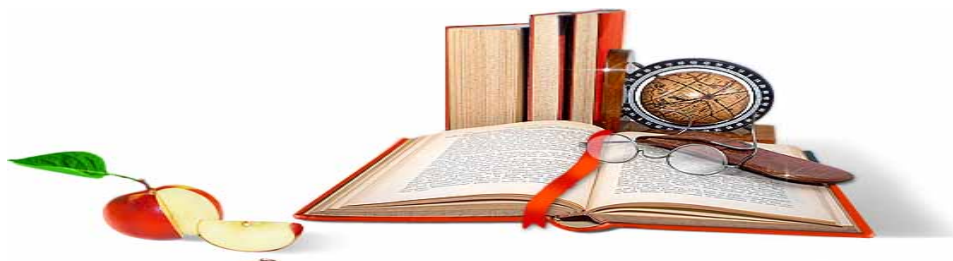
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA

RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG

WWW.MAGISTARSKI.COM

WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com

